

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΕΤΟΣ 10ον - ΑΡΙΘΜ. 207

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1979

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

- Έκλογή Έπισκόπων διά τας άρτισυστάτους
Έπισκοπάς τής 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς
'Αμερικῆς Βορείου καί Νοτίου 2

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ

- 'Η πρώτη Έγκύκλιος τοῦ Πάπα 'Ιωάννου-
Παύλου τοῦ Β' 2
- 'Ο Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος 'Επίτιμος
Διδάκτωρ τής Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Λένινγκραντ ... 5
- 'Η 'Εκκλησία τής 'Ελλάδος προτείνει τήν
Ίδρυσιν Διαχριστιανικοῦ Κέντρου τής Εὐρωπαϊκῆς
Κοινότητος 5
- Οἰκουμενικαί συνεργασίαι ὀρθοδόξων εἰς
Δυτικὴν Εὐρώπην 6
- Σύντομα νέα 7

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

- "Ἡ καταξίωσις τοῦ παραδόξου" : ὑπό Σεβ. Μητροπο-
λίτου Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαίου 8

ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

- "Σκέψεις ἐπί τοῦ μεταδότου καί παραλήπτου τής
παιδείας" : ὑπό Σεβ. Μητροπολίτου 'Ελενουπόλεως
κ. 'Αθανασίου 13

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΤΕΛΕΓΡ. ORTHODOXIA-GENÈVE * ΤΕΛ. (022) 58 16 29 * 37, CHEMIN DE CHAMBÉSY, 1292 CHAMBÉSY-GENÈVE, SUISSE

'Η "Έπίσκεψις" ἐπιδιώκει νά ἐνημερώνη τοὺς ἀναγνώστας τῆς περὶ τῆς ζωῆς τῶν 'Εκκλησιῶν. Δέν φέρει εὐθύνην διὰ τὰς ἀπόψεις τὰς ἐκφραζομένας εἰς τὰς δημοσιευομένας εἰδήσεις. 'Επιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσις τοῦ περιεχομένου τοῦ Δελτίου μέ ἀπλὴν ἔνδειξιν τῆς προελεύσεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἐκλογή Ἐπισκόπων διὰ τὰς ἀρτισυστάτους Ἐπισκοπὰς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 15ης Μαρτίου 1979, γενομένων κανονικῶν ψήφων πρὸς ἀνάδειξιν Ἐπισκόπων διὰ τὰς ἀρτισυστάτους Ἐπισκοπὰς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου, ἐξελέγησαν :

1. Ἐπίσκοπος Νέας Ἰερσέης, ὁ Ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως κ. Σίλας
2. Ἐπίσκοπος Σικάγου, ὁ Ἐπίσκοπος Ἀπαμείας κ. Ἰάκωβος
3. Ἐπίσκοπος Βοστώνης, ὁ Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως κ. Ἄνθιμος
4. Ἐπίσκοπος Ἁγίου Φραγκίσκου, ὁ Ἐπίσκοπος Ἀμισσοῦ κ. Ἀντώνιος
5. Ἐπίσκοπος Σιάρλοτ, ὁ Ἐπίσκοπος Θερμών κ. Ἰωάννης
6. Ἐπίσκοπος Πιττσβούργου, ὁ Ἐπίσκοπος Διοκλείας κ. Μάξιμος
7. Ἐπίσκοπος Νητηρόϊτ, ὁ Ἐπίσκοπος Παμφίλου κ. Τιμόθεος
8. Ἐπίσκοπος Τορόντου, ὁ Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας κ. Σωτήριος, καὶ
9. Ἐπίσκοπος Μπουένος-Ἀϊρες, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γεννάδιος Χρυσουλᾶκης.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ

Ἡ πρώτη Ἐγκύκλιος τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου τοῦ Β'.

Ἡ πρώτη Ἐγκύκλιος τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου τοῦ Β', φέρουσα τὸν τίτλον *Redemptor Hominis* (Ὁ Λυτρωτὴς τοῦ Ἀνθρώπου), ἀπευθύνεται, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ προλόγου καὶ ἐν γένει τοῦ περιεχομένου, ὄχι μόνον εἰς τοὺς Ἐπισκόπους, τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πιστοὺς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς χριστιανούς ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου ὡς καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀνεξαρτήτως θρησκείματος ἢ ἰδεολογίας.

Ἡ Ἐγκύκλιος διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη : Εἰς τό πρῶτον, ἐπιγραφόμενον "Ἡ Κληρονομία", ὁ Πάπας διατυπώνει ὠρι-
σμένες γενικᾶς σκέψεις περί τῶν προσφάτων ἐξελίξεων εἰς τοὺς
κόλπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δι-
ακονίας τῶν ἀμέσων προκατόχων του, ἐπιμένων ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς προσφο-
ρᾶς τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου.

Εἰς τό δεύτερον μέρος, ὁ Πάπας ὁμιλεῖ περί τοῦ "Μυστη-
ρίου τῆς Λυτρῶσεως" ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ
οποίου ὁ θεὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος καί, ὡς
ἄνθρωπος, κατέστη ἐν ἐκ τῶν ἑκατομμυρίων ἀτόμων, τὰ ὁποῖα τὴν
ἀποτελοῦν, παραμένων πάντοτε ὁ Μοναδικός. Ἐν συνεχείᾳ, γίνεται
λόγος περί τῆς Ἐκκλησίας, περί τῆς ὁποίας ὁ Πάπας λέγει ὅτι, παρά
τάς ἐντυπώσεις αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν συχνά κατὰ τὴν ἐποχὴν μας
εἰς βάρος της, αὕτη ἔχει ἐνισχύσει τὴν ἐσωτερικὴν της συνοχὴν ἐν
τῇ κοινωνίᾳ τῆς διακονίας καί τῇ συνειδήσει τῆς ἀποστολῆς της
ὡς ἐκ τῆς ἀναγεννήσεως εἰς τοὺς κόλπους της τῆς ἀρχῆς τῆς συνοδικό-
τητος. Γίνεται ἐπίσης λόγος περί τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καί
ὑποστηρίζεται, ὅτι θὰ πρέπει, χωρὶς βλάβην τῶν θείων ἀληθειῶν τὰς
ὁποίας ἡ Ἐκκλησία διδάσκει, νὰ συνεχισθῇ μὲ ταπεινότητα καί θάρ-
ρος ἡ ἀρξαμένη προσπάθεια προσεγγίσεως καί ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁ Πάπας προχωρεῖ κατόπιν εἰς μίαν ἐπίσημον ὁμολογίαν
πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς λυτρωτὴν τοῦ ἀνθρώπου καί
λυτρωτὴν τοῦ κόσμου καί ὡς μοναδικὸν σημεῖον προσανατολισμοῦ τοῦ
πνεύματος, τῆς διανοίας, τῆς θελήσεως καί τῆς καρδίας μας. Διότι
ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἀγάπη, εἶναι διὰ τὸν ἄνθρωπον
ἡ προϋπόθεσις τῆς ζωῆς του· διὰ τοῦτο καί ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος
ἀπεκάλυψε καί ἐνεσάρκωσε τὴν ἀνθρωπίνην διάστασιν τῆς ἀγάπης τοῦ
Θεοῦ, παραμένει διὰ τὸν ἄνθρωπον ἡ μοναδικὴ ὁδὸς σωτηρίας.

Τό τρίτον μέρος τῆς Ἐγκυκλίου ἀναφέρεται εἰς τὸν ἄνθρω-
πον, τὸν ἐξαγορασθέντα διὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, καί εἰς τὴν
θέσιν του ἐντὸς τοῦ συγχρόνου κόσμου. Ἡ Ἐκκλησία, λέγει, ἀπό
σεβασμὸν πρὸς τὸν Χριστὸν καί πρὸς τό Μυστήριον τό ὁποῖον συνιστᾷ
τὴν ζωὴν της, δέν δύναται νὰ παραμείνη ἀναίσθητος εἰς ὅπιδῆποτε
ὑπηρετεῖ τό καλὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως δέν δύναται νὰ παραμείνη

ἀδιάφορος καί εἰς ὅ,τι τό θέτει εἰς κίνδυνον. Πρόκειται διὰ τόν ἄνθρωπον εἰς ὅλην του τήν ἀλήθειαν καί τήν ἱστορικὴν, συγκεκριμένην του ὕπαρξιν, ὁ ὁποῖος, θεωρούμενος ὑπὸ τήν προοπτικὴν αὐτήν, ἀποτελεῖ, διὰ τήν Ἐκκλησίαν, τήν κεντρικὴν ὁδόν, τήν ὁποῖαν ἔχει αὕτη νά βαδίση. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει σήμερον τό καθήκον νά σώσῃ τόν ἄνθρωπον ἀπὸ ὅλους τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους τὰ ἴδια τὰ ἔργα του ἔχουν δημιουργήσει διὰ τήν ζωὴν του. Ὁ Πάπας ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς γῆς καθιστᾷ ἀναγκαῖον σήμερον ἓνα ὀρθολογιστικόν καί ἐντιμον προγραμματισμόν καί ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς ἀπαιτεῖ μίαν ἀνάλογον ἀνάπτυξιν καί τῆς ἠθικῆς. Αὕτη σήμερον ὑστερεῖ, διό καί ὁ ἄνθρωπος κινδυνεύει νά χάσῃ τὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς τῆς κυριαρχίας του ἐπὶ τοῦ κόσμου, καθιστάμενος ὁ ἴδιος ἀπρόσωπον ὄργανον τῶν συστημάτων παραγωγῆς καί τῶν μέσων ἐνημερώσεως. Πρόκειται δι' ἓνα πολιτισμόν καθαρῶς ὕλιστικόν, ὁ ὁποῖος καταδικάζει τόν ἄνθρωπον νά γίνῃ αἰχμάλωτός του. Ἀφ' ἑτέρου, ἡ ἔλλειψις κοινωνικῆς δικαιοσύνης καί ἀγάπης προκαλεῖ τὰ δράματα τῆς πείνης καί τῆς ἀπογυμνώσεως, τὰ ὁποῖα ὅλοι γνωρίζομεν, καί ἀποστραγγίζει τὰς ὑλικὰς πηγὰς ζωῆς καί ἐνεργείας, καταστρέφουσα τό γεωφυσικόν περιβάλλον. Παρά ταῦτα, ὁ Πάπας παραμένει αἰσιόδοξος διότι θεωρεῖ, ὅτι ὁ προσηλυτισμός τοῦ πνεύματος, τῆς θελήσεως καί τῆς καρδίας, ἐν συνδυασμῶ πρός τό ἐνστικτον ἐπιβιώσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καθιστᾷ δυνατὴν μίαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, δικαίαν καί προγραμματισμένην. Ἀφοῦ ἀναφέρει τήν παραβίασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἰδιαιτέρως δέ τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως, τήν βίαν, τοὺς βασανισμούς, τήν τρομοκρατίαν, τὰς φυλετικὰς διακρίσεις, ἀπονέμει τιμὴν διὰ τήν καταπολέμησιν των εἰς τόν Ὄργανισμόν Ἑνωμένων Ἐθνῶν καί ἐξαίρει ἰδιαιτέρως τήν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν ὡς ἓν ἀπὸ τὰ στοιχειωδέστερα ἀνθρώπινα δικαιώματα. Αὕτη, πράγματι, ἀποτελεῖ βασικόν κριτήριον διὰ νά διαπιστωθῇ κατὰ πόσον ἡ θέσις τοῦ ἀνθρώπου ἐσημείωσεν ὄντως πρόοδον ὑπὸ οἰονδήποτε καθεστῶς.

Τό τέταρτον μέρος τῆς Ἐγκυκλίου, ἐπιγραφόμενον "Ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας καί ὁ προορισμός τοῦ ἀνθρώπου", ἀναφέρεται κυρίως εἰς τὰ ἰδιαίτερα ἔργα καί καθήκοντα τῆς Ἐκκλησίας, θεματο-

φύλακος τῶν δώρων τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τό ἅγιον Πνεῦμα ἀποτελεῖ τήν ἀπάντησιν εἰς ὅλους τοὺς ὕλισμούς τῆς ἐποχῆς μας. Θίγονται ἐπίσης τὰ θέματα τῆς σχέσεως τῆς θεολογίας πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν, ἡ ἐννοια τῆς Εὐχαριστίας, ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξομολογήσεως καὶ ἡ θέσις τῆς Μαρίας, Μητρός τοῦ Θεοῦ καὶ Μητρός τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ὁ Πάπας ἐπικαλεῖται, κατακλείων, τὴν βοήθειαν.

- Ὁ Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος ἐπίτιμος Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Λένινγκραντ.

Τό Σάββατον, 17ην Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., κατὰ τὴν διάρκειαν ἐπισήμου τελετῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος (Κωνσταντινίδης) ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Λένινγκραντ. Οὗτος εἶχεν ἀφιχθῆ εἰς Μόσχαν τὴν 14ην Φεβρουαρίου, συνελειτούργησε δέ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς (παλαιὸν ἡμερολόγιον) μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κ. Ποιμένος. Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀνακηρύξεως προσεφώνησαν τὸν τιμώμενον ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Βυμπόργκ κ. Κύριλλος, Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς, ὡς καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λένινγκραντ κ. Ἀντώνιος. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων ὠμίλησεν ἐν συνεχείᾳ ἐπὶ τοῦ θέματος "Αἱ εὐθῦναι τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας πρὸς ἑαυτήν, τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον". Τὴν 18ην Φεβρουαρίου ὁ Μητροπολίτης Μύρων προέστη ἀρχιερατικῆς Λειτουργίας, συλλειτουργούντων καὶ ἄλλων ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας.

- Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προτείνει τὴν ἴδρυσιν Διαχριστιανικοῦ Κέντρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος.

Δι' Ἐπιστολῆς τοῦ πρὸς τοὺς θρησκευτικούς ἡγέτας τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ προτείνει εἰς αὐτοὺς ὅπως προχωρήσουν ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν ἴδρυσιν Διαχριστιανικοῦ Κέντρου ταύτης. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27 Φεβρουα-

ρίου, ἀπεστάλη πρὸς τοὺς προΐσταμένους τῶν ἱεραρχιῶν καὶ τῶν συνελεύσεων τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν, τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων, ὧς τονίζει εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, αὕτη ἐδελπιστεῖ ὅτι ἡ συνεργασία μὲ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης εἶναι πλέον ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἐφικτὴ καὶ ἐπιβεβλημένη. Βεβαίως, συνεχίζει, ἡ συνεργασία αὕτη δέν θά ἀφορᾷ εἰς τόν θεολογικόν διάλογον, δεδομένου ὅτι δι' αὐτόν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην, ἀπὸ πλευρᾶς Ὁρθοδοξίας, ἔχει τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ὡς ἡ κορυφή τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁμοίως, ἡ συνεργασία δέν θά ἀφορᾷ εἰς θέματα ἀναγόμενα εἰς τόν πολιτικόν χῶρον, διότι ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν εὐθύνην τῆς Πολιτείας. Ἀντιθέτως, παραμένουν εὐρύτατα περιθώρια διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Κοινότητος εἰς τοὺς κάτωθι τομεῖς : α) Πολιτιστικόν (διατήρησις καὶ ἀξιοποίησης τῆς πνευματικῆς κληρονομίας τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης), β) Κοινωνικόν (διακονία τῆς μητρότητος, τῆς νεότητος καὶ τῶν ἠλικιωμένων), γ) Ποιμαντικόν (ἀντιμετώπισις τῶν ποιμαντικῶν προβλημάτων τὰ ὅποια δημιουργοῦν αἱ μαζικαὶ μετακινήσεις πιστῶν, φοιτητῶν, ἐργαζομένων κ.λπ.), δ) Πολιτισμικόν (ἐξάλειψις ἀπὸ τὴν μνήμην τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης παντός ὅ,τι τοὺς ἐχώριζεν εἰς τό παρελθόν καὶ ἐδραίωσις τῆς εὐρωπαϊκῆς συνειδήσεως).

Ἡ ἐπιστολὴ καταλήγει μὲ τὴν πρότασιν ἰδρύσεως ἐνός "Διαχριστιανικοῦ Κέντρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος", προκειμένου νά καταρτισθοῦν ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμοφωνίᾳ κοινά προγράμματα ἀντιμετώπισεως τῶν ἀνωτέρω θεμάτων.

- Οἰκουμενικαὶ συνεργασίαι τῶν ὀρθοδόξων εἰς Δυτικὴν Εὐρώπην.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῆς Προτεσταντικῆς Ὁμοσπονδίας Γαλλίας, κατὰ τὴν 16ην Σύνοδον αὐτῆς (16-18 Μαρτίου 1979), ἀπεφάσισε μεταξὺ ἄλλων, ὅπως συστήσῃ εἰς τό Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Ὁμοσπονδίας νά μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων τῶν προτεσταντῶν μετὰ τῶν ὀρθοδόξων, τοῦτο δέ εἰς τό ἐκκλησιολογικόν καὶ ποιμαντικόν πεδίων. Ὁμοίως, ἡ Διάσκεψις

τῶν (ρωμαιοκαθολικῶν) Ἐπισκόπων τῆς Ἑλβετίας διετύπωσε τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως συγκροτηθῆ κοινὴ ἐπιτροπὴ ὀρθοδόξων καὶ ρωμαιοκαθολικῶν, ἵνα προωθήσῃ τὸν Διάλογον καὶ τὰς ἐπαφὰς μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων ἐπὶ τοπικοῦ (ἑλβετικοῦ) ἐπιπέδου.

Ἀναφέρεται τέλος, ὅτι εἰς ἓν πρόσφατον Σεμινάριον, ὁργανωθὲν ἀπὸ 5-10 Μαρτίου εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ Μποσρέ, κατηρτίσθη πρόγραμμα οἰκουμενικῶν σπουδῶν ἀποβλέπον εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ πλαίσια τοῦ σχολείου. Εἰς τὸ Σεμινάριον ἔλαβον μέρος 18 ἀντιπρόσωποι, προερχόμενοι ἐξ 11 εὐρωπαϊκῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. Τὸ Σεμινάριον εἶχεν ὁργανωθῆ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν (CCPD).

- Σύντομα νέα -

- Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου θὰ πραγματοποιηθῆ εἰς Κρήτην τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον ἡ 8ῃ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναμένεται νὰ λάβουν μέρος 400 περίπου ἀντιπρόσωποι Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ τοπικὴ ὁργανωτικὴ ἐπιτροπὴ, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Τιμοθέου, ὁργανώνει ἐκθεσιν ὀρθοδόξου βιβλίου εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης, ἔνθα καὶ θὰ διεξαχθοῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Γενικῆς ταύτης Συνελεύσεως.

- Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία Τσεχοσλοβακίας ἐορτάζει ἐφέτος (26 Μαρτίου) τὰ 100 ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ πρώτου Ἐπισκόπου αὐτῆς Gorazd, δολοφονηθέντος ὑπὸ τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον. Τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς προετοιμασίαν τῆς Ἐπετείου προΐσταται ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πράγας καὶ πάσης Τσεχοσλοβακίας κ. Δωρόθεος καὶ μετέχουν ὁ Δρ Jaroslav Souvarsy καὶ ὁ Πρωθιερεὺς Δρ A.J. Novak.

- Ἀναφερόμενος εἰς πρόσφατα δημοσιεύματα περὶ αἰτήματος αὐτοῦ εἰς τὸν Ὀργανισμόν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὅπως ἡ Μονὴ Σινᾶ μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν περιοχῆς ἀναγνωρισθῆ ὡς ἕδαφος μὴ ὑπαγόμενον εἰς δικαιοδοσίαν Κράτους τινός, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ κ. Δαμιανὸς διέψευσεν κατηγορηματικῶς ταῦτα.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

- "Ἡ καταξίωσις τοῦ παραδόξου" : ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαίου (Ὁμιλία ἐν τῷ ἐν Φαναρίῳ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Λειτουργίαν ἐπὶ τῇ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας, 11 Μαρτίου 1979).

" Κυριακὴ τῆς Ὀρθοδοξίας. Εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, θεία πανηγυρικὴ συλλειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ἡ μνήμη στρέφεται εἰς τὰ ὀπίσω, εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς πόλεως αὐτῆς Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας καὶ τοῦ Πατριάρχου τῆς πόλεως αὐτῆς Ἀγίου καὶ ὁμολογητοῦ Μεθοδίου. Ἡ καρδιά πάλλει διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ἡ σκέψις περιστρέφεται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Κέντρου τούτου τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Καὶ ὅλα αὐτὰ παίρνουν ἓνα ἰδιαίτερον χρῶμα καθὼς εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνοίξεως, πού σημαίνει ζωὴν, καὶ εἰς τὴν ἀφετηρίαν τῆς πορείας πρὸς τὴν Ἀνάστασιν, διὰ τοῦ χαροποιοῦ πένθους καὶ τῆς χαρμολύπης τοῦ Τριψδίου. Σήμερον ἐορτάζομεν τὴν "ἔγερσιν τῆς πίστεως", ὅπως ψάλλομεν εἰς τὸν ὄρθρον τῆς ἐορτῆς (Εἰς τὴν γ' ῥοδὴν τοῦ Κανόνος τοῦ Τριψδίου).

Καὶ ὅλα αὐτὰ, Ὀρθοδοξία, Θρόνος, Πατριάρχης, παίρνουν μίαν ὑπέρχρονον διάστασιν, ὥστε νὰ συνάπτωνται ἀβιάστως ἡ σημερινὴ Ὀρθοδοξία μας πρὸς τὴν ἀδιαίρετον Ἐκκλησίαν τῶν πρώτων αἰώνων καὶ τὸ σημερινόν Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ὁ σημερινὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης πρὸς τὸν Πατριάρχην Μεθόδιον καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Στάχυν, καὶ ἔτσι νὰ ἔχωμεν ἀπὸ τότε καὶ μέχρι σήμερον μίαν Ὀρθοδοξίαν, ἓνα Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἓνα Πρωτόθρονον Πατριάρχην τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ἀλλὰ, τί εἶναι ἡ Ὀρθοδοξία, τί εἶναι ὁ Οἰκουμενικὸς αὐτὸς Θρόνος ὡς τὸ Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τί εἶναι ὁ Προκαθήμενὸς Του ὡς ὁ ἡγούμενος τῆς Ὀρθοδοξίας ;

Ἴδού εἰς ποῖα ἐρωτήματα προτίθεται νά ἀπαντήσῃ σήμερον διὰ βραχέων ὁ ἱερός ἄμβων. Χαρίσατε, παρακαλῶ, εἰς αὐτόν εὐμενῆ τήν προσοχήν σας.

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Θεόλεκτος τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,
Δαέ τοῦ Κυρίου περιούσιε καί ἡγαπημένε,

Σήμερον, Α' Κυριακήν τῶν Νηστειῶν, ἐορτάζομεν τήν κατ' ἔξοχήν ἡμέραν τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἶναι δύσκολον νά ἀπαντήσῃ κανεὶς εἰς τό ἐρώτημα τί εἶναι Ὁρθοδοξία, διότι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι περισσότερο βίωμα καί ὀλιγώτερον θεωρία. Ἐμπορεῖ κανεὶς νά περιγράψῃ ὠρισμένα γνωρίσματα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλά ὄχι τήν οὐσίαν της. Ἄλλωστε ἕνα ἀπό τά κυριώτερα χαρακτηριστικά της δέν εἶναι μήπως ἡ ἀποφατικότης;

Θά ἐλέγομεν ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι τό περιεχόμενον τῆς πίστεως τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ μάλλον εἶναι ἡ Μία, Ἀγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία, μέ τό ἀλώβητον δόγμα, μέ τήν πιστότητα εἰς τήν Ἀποστολικήν Παράδοσιν καί μέ τήν οἰκουμενικότητά της (Χρήστου Γιανναρά, Τίμιμοι μέ τήν Ὁρθοδοξία, Ἀθήναι 1968, σελ. 44).

Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι τό χριστιανικόν μέτρον. Ἡ ὀρθή πίστις, ἡ ὀρθή δοξολογία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὀρθή πράξις. Ὁ ἀγών διὰ τήν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων ἦτο ἀγών ὄχι μόνον ἐναντίον τῆς ἀρνήσεώς της, ἐναντίον τῆς εἰκονομαχίας, ἀλλά καί ἐναντίον τῆς ὑπερβολικῆς προσκυνησεως τῶν εἰκόνων, τῆς καταχρήσεως, τῆς εἰδωλολατρικῆς συγχύσεως τῆς εἰκόνης πρός τό εἰκονιζόμενον πρωτότυπον, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὠρισμένοι ἱερεῖς ἔφθασαν τότε μέχρι τοῦ σημείου νά ἀναμιγνύσονται εἰς τά τίμια δῶρα τῆς Εὐχαριστίας τεμάχια εἰκόνων. Κατ' ἀναλογίαν, ἡ γνησία Ὁρθοδοξία σήμερον εὐρίσκεται ἀντίθετος ὄχι μόνον πρός ὠρισμένας ἀκρότητας τοῦ Δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλά καί πρός τὰς ἀκρότητας τῶν μετὰ περισσῆς αὐταρκειᾶς καί αὐτοθαυμασμοῦ αὐτοαποκαλουμένων φρυκτωρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἡ Ὁρθοδοξία, εἶναι περαιτέρω ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία καλεῖται σήμερον νά διαδραματίσῃ τόν ρόλον τοῦ καταλύτου ἐν τῇ προσεγγίσει μεταξὺ Ρώμης καί Διαμαρτυρήσεως καί μεταξὺ παραδόσεως καί ἐκσυγχρονισμοῦ ἀκριβῶς διότι κατέχει τό χριστιανικόν μέτρον. Ἐπιφανῆς ὀρθόδοξος θεολόγος (Olivier Clément, βλ. *Service orthodoxe de Presse et d'Information*, no 35, février 1979, σελ. 6) διηρωτήθη προσφάτως ἐάν ἡ Ὁρθοδοξία θά ἀποδειχθῇ ἱκανή νά διαδραματίσῃ τόν ὑπεύθυνον τοῦτον ρόλον τοῦ καταλύτου. Ναί, ἡ Ὁρθοδοξία θά ἀνταποκριθῇ εἰς τήν εὐθύνην της αὐτήν, διότι, ὅπως λέγει ὁ ἴδιος θεολόγος, "αἱ ρίζαι της εὐρίσκονται μέσα εἰς τὰς προσευχάς καί τοὺς πόνοους τῶν μαρτύρων της". Καί αἱ προσευχαί ὄλου αὐτοῦ τοῦ νέφους τῶν μαρτύρων πού ἐθυσίασαν μέ ἱλαρότητα τήν ζωὴν των διὰ τήν ὀρθήν πίστιν, τήν ὀρθήν πράξιν καί τήν ὀρθήν δόξαν τοῦ Θεοῦ, δέν ἔμπορουν νά μείνουν ἀτελέσφοροι καί χωρίς νά "φέρουν καρπὸν πολύν" (Ἰωάν. 15, 5). Ἦδη πολλοὶ βλέπουν νά σημαίνῃ ἡ ὦρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς.

Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἀκόμη ἡ Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας "ἀνακαίνιζεται ὡς ἀετοῦ ἢ νεότης" (Ψαλμ. 103, 5). Χθές οἱ νεομαρτυρες, σήμερον ὁ νεοπατριρισμός, αὐριον ἢ ἀνανέωσις διὰ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου. "Ἡ ὄλη καὶ ἡ πλήρης ἀλήθεια ἔχει δοθῆ καὶ ἀνατεθῆ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν". Ἀλλ' ἡ ἀναβεβαίωσις καὶ νέα διατύπωσις "εἶναι πάντοτε δυνατή, καὶ ὠρισμένες φορές, μάλιστα, ἐπιβεβλημένη. Ὅλη ἡ ἱστορία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τοῦ παρελθόντος τό ἀποδεικνύει" (Γ. Φλωρόφσκυ, Θέματα Ὁρθοδόξου Θεολογίας, Ἀθῆναι 1973, σελ. 220).

Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι δυναμική, ὄχι στατική καὶ τυπική. Εἶναι τόσο ζωντανή ὅσον καὶ ὁ Χριστός, ὁ "χθές καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας" (Ἐβρ. 13, 8).

Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι πολλά πράγματα ἀκόμη θετικῶς καὶ δέν εἶναι πολλά πράγματα ἀκόμη ἀρνητικῶς, "ἄτινα εἰάν γράφηται καθ' ἑν, οὐδέ αὐτόν οἶμαι τόν κόσμον χωρῆσαι τά γραφόμενα βιβλία" (Ἰωάν. 21, 25).

* * *

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τό ἱερόν Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας, θεία πανηγυρική συλλειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀλλά, τί εἶναι τό Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας; Εἶναι βεβαίως τό θυσιαστήριον τό ὁποῖον ἐπηξεν ἐδῶ Ἀνδρέας ὁ Πρωτόκλητος. Εἶναι ἡ ἱερά Καθέδρα τοῦ Στάχυος. Εἶναι ὁ θρόνος τῶν Γρηγορίων καὶ τῶν Χρυσοστόμων, τῶν Φωτίων καὶ τῶν Γενναδίων καὶ πλειάδος ὄλης Πατριαρχῶν, οἱ ὁποῖοι μέ τὴν εὐσέβειαν, τὴν ἀρετὴν, τὸν ζῆλον, τὴν ἐπιστήμην, τὴν σύνεσιν, τὴν σοφίαν καὶ τά ἔργα των, ἀλλοτε λαλοῦντες καὶ ἀλλοτε σιωπῶντες, ὅμως πάντοτε πιστεύοντες, ὑπομένοντες καὶ ἐλπίζοντες τὴν ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ, ἐκλέϊσαν, ἐδόξασαν καὶ ἀνέδειξαν τόν θρόνον των Γολγοθᾶν τοῦ καθήκοντος. Τό Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι πρό πάντων τό τελευταῖον τοῦτο : Γολγοθᾶς τοῦ καθήκοντος.

Ἡ καθολική τῆς Ἐκκλησίας φωνή ὕψωσε τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως εἰς Πρωτόθρονον ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἐκκλησίαν. Οἱ θεῖοι κανόνες ἔδωκαν εἰς αὐτὴν προνόμια. Ἡ μακραίων πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας τὰ καθηγίασεν. Ἀλλ' οὐδέποτε ὁ προνομιοῦχος θρόνος ἐχρησιμοποίησε τὰ προνόμιά του εἰς καθαίρεσιν, ἀλλὰ πάντοτε εἰς οἰκοδομήν, εἰς τρόπον ὥστε νά εὐρίσκουν εἰς αὐτόν πλήρη ἐφαρμογήν οἱ λόγοι τοῦ Παύλου : "χωρίς τῶν παρεκτός ἢ ἐπισύστασίς μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;" (Β' Κορ. 11, 28-29).

Ἡ ὄλη διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ζωὴ καὶ δρᾶσις τῆς οἰκουμένης αὐτῆς σκοπιᾶς ἦτο καὶ εἶναι ἡ διακονία "πρός τόν καταρτισμόν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομήν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ" (Ἐφ. 4, 12), διὰ νά ἐνθυμηθῶμεν καὶ πάλιν τόν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον αὐτόν τοῦτον τόν Κύριον, ὁ Ὅποῖος ἦτο

έν μέσφ τῶν μαθητῶν Του "ὡς ὁ διακονῶν" (Λουκ. 22, 27).

Καί παρ' ὅλα ταῦτα κατηγορήθη ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὡς παποκαισαρική Ἐκκλησία, ὡς καταχρωμένη τῶν προνομίων της, ὡς αἴρουσα τήν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ὡς ἀναμιγνυομένη εἰς τά ἐσωτερικά των. Ἀλλά πάντα ταῦτα ὀφείλονται "εἰς φιλοτιμίας καί συμφέροντα, εἰς ἀξιώσεις καί ἐπηρεύας" (Γεδεών Μανουήλ, Πατριαρχικοῦ Πίνακες, ἐν ΚΠόλει 1890, σελ. 25), αἱ ὁποῖαι δέν εἶχον πάντοτε ἀγαθὴν τήν προαίρεσιν, οὔτε ἐκκλησιαστικά πάντοτε τά κίνητρα.

Ὡς στοργική μήτηρ ἐποίμανεν ἡ Ἐκκλησία αὐτή τό γένος τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων εἰς ἡμέρας εὐκλειῆς, ἀλλά καί δυσχερεῖς ὡς αἱ παροῦσαι, τόσον δυσχερεῖς ἐνίοτε, "ὥστε ἐξαπορηθῆναι αὐτήν καί τοῦ ζῆν... Ἄλλ' ὁ θεός ὁ ἐγείρων τοὺς νεκρούς... ἐρρύσατο αὐτήν καί ρύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καί ἔτι ρύεται" (Β' Κορ. 1, 8-10), εἰς πεῖσμα ὄλων ἐκείνων, ἡμετέρων καί ξένων, πού βλέπουν προφητικῶς, διά πολλοστήν φοράν, ἐπερχόμενον τό τέλος της, ὡς ἄλλοι Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, οἱ ὁποῖοι προβλέπουν κἀθε τόσον τήν συντέλειαν τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία ὁμως δέν ἔρχεται.

* * *

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τό ἱερόν Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας, θεία πανηγυρική συλλειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ πρώτου Πατριάρχου τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀλλά, ποῖος εἶναι ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης; Τί σημαίνει ὁ ἱερός αὐτός θεσμός; Βεβαίως δέν εἶναι ἀπλῶς ὁ "πρῶτος" τῶν ἐπισκόπων ἐνός ἔθνους, κατὰ τήν ἀπαίτησιν τοῦ Ἀποστολικοῦ κανόνος (τοῦ 34ου). Εἶναι καί ὁ πρόεδρος τῶν προέδρων ὄλων τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἀλλά εἶναι περαιτέρω καί ὁ πατήρ καί προστάτης τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης εἶναι ἕνα σύμβολον ἱερόν.

Οἱ Πατριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνεδείχθησαν πιστοὶ θεματοφύλακες τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης, θεοπρόβλητοι ἠγούμενοι, καλλίνικοι ἀγωνισταί καλλινίκων ἀγώνων.

Ὅπως ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἕνα θαῦμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐλλείψεων τῶν μελῶν της, ἔτσι καί οἱ Πατριάρχαι τῆς Πόλεως αὐτῆς εἶχον ἀσφαλῶς τὰς ἐλλείψεις καί ἀδυναμίας των, αἱ ὁποῖαι εἶναι συμφυεῖς πρὸς τήν ἀνθρωπίνην φύσιν. "Ἀνέγκλητος γάρ οὐδεὶς". Ὅμως ὅλοι εἶχον βαθεῖαν συνείδησιν τοῦ ὅτι ἐτάχθησαν φρουροί τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, διάκονοι τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καί προστάται τοῦ λαοῦ των, μέ τόν ὁποῖον συνεκαμουχοῦντο καί συνέπασχον ὅταν τό ἐπέβαλλον αἱ περιστάσεις.

Καί ἡ ἱστορία συνεχίζεται.

"Ἄν οἱ Πατριάρχαι σήμερον "γιγαντοποιοῦνται μέ τήν Κυριακήν τῆς Ὁρθοδοξίας", ἐπειδή εἶναι ἡμέρα θριάμβου τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁμως "ἡ μαρτυρική τροχιά τους ποτίζεται ἀπό θρόμβους ἰδρωτός" (Μητροπολίτου Πέργης Εὐαγγέλου Γαλάνη, Λαός Χάριτος, Ἀθῆναι 1973, σελ.3).

Διότι οί Πατριάρχαι εἶναι 'Ηγέται ἀλλά εἶναι καί Μάρτυρες, "ὡς ἐντελῆ τόν τύπον φέροντες τοῦ Χριστοῦ" (Νικηφόρου Καλλιῆστου Ξανθοπούλου, 'Εκκλησιαστική Ἱστορία, βιβλ. ΙΒ', κεφ. λδ'), τοῦ Πρωτομάρτυρος. Δέν ἐλέχθη τόσο παραστατικῶς, ὅτι ἡ μίτρα ἀπλῶς καλύπτει τόν ἀκάνθινον στέφανον;

'Αδελφοί μου,

Σήμερον ἐορτάζομεν τήν Κυριακὴν τῆς 'Ορθοδοξίας ἐδῶ εἰς τό Κέντρον τῆς 'Ορθοδοξίας εὐλογοῦντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς 'Ορθοδοξίας τό ἐδῶ ποιμνιόν του καί ὀλόκληρον τήν ὑπ' οὐρανόν 'Ορθοδοξίαν.

Εὐγνωμονοῦμεν τόν Θεόν διὰ τήν δωρεάν Του αὐτήν καί διαδηλοῦμεν ἐπί τό ἐπισημότερον σήμερον τήν ἀποφασίν μας νά ἐορτάζωμεν πάντοτε ἐδῶ τήν μεγάλην αὐτήν ἡμέραν τῆς 'Ορθοδόξου πίστεώς μας. Καί θά τήν ἐορτάζωμεν.

"Ἡ γάρ τοῦ Θεοῦ δύναμις τήν 'Ορθοδοξίαν ἐκράτυνε". Εἶναι αἰώνιος ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ διὰ τήν 'Εκκλησίαν του. Πιστεύομεν ἀκράδαντως ὅτι 'Εκεῖνος θά εἶναι μετ' αὐτῆς "πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος" (Ματθ. 28, 20). "Ἦ περὶ τῆς 'Ορθοδοξίας δέν ὑπάρχει ἄλλος θόλος, ἀλλά μόνον ὁ οὐρανός" (Σεργίου Μπουλγκάκωφ, 'Ἡ 'Ορθοδοξία, μετάφρ. "Αννης Ι. Βασιλειάδου, 'Ισταμπούλ 1964, σελ. 199).

Καί θά τήν ἐορτάζωμεν ἐδῶ τήν ἡμέραν αὐτήν τήν ἐπίσημον καί ἱεράν, διότι ὁ πανίερος Οἰκουμενικός Θρόνος εἶναι ἀμετακίνητος εἰς τόν αἰῶνα, ὡς θεοφύλακτος καί θεοσκεπάστος καί θεοφρούρητος. Ὁ δρόμος του εἶναι ἀνυποχώρητος. Τό ἱστορικόν καί ἠθικόν χρέος του τόσο βαρύν, ὥστε νά τόν καθηλώνη ἐδῶ, εἰς τήν πόλιν αὐτήν, τήν ὁποίαν ὠριοθέτησαν οἱ ἄγγελοι, ὕμνησαν οἱ λαοί καί αἱ φυλαί, καί ἐδόξασαν τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων της. 'Εδῶ, λοιπόν, θά ἐορτάζῃ πάντοτε τήν Κυριακὴν τῆς 'Ορθοδοξίας τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, τό ὁποῖον εἶναι καί θά παραμείνη ἡ κεφαλὴ καί ἡ καρδιά τῆς 'Ορθοδοξίας. Πρό πάντων ἡ καρδιά. Ἡ ὁποία πάλλει ἀπό ἀγάπην, ἀπό στοργήν, ἀπό ἐνδιαφέρον, ἀπό συγγνώμην. "Τίς ὁ χειμαζόμενος καί προστρέχων τῷ λιμένι τούτῳ οὐ διασώζεται;" ('Απόστιχα Κατανυκτικὰ τῆς Κυριακῆς ἐσπέρας τοῦ Δ' ἤχου).

Εἰς τό παράθυρον μιᾶς βυζαντινῆς 'Εκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης διαβάζει ὁ προσκυνητής τὰ ἑξῆς : "Οὐκ ἀποθανῶ ἀλλά ζήσομαι. Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησεν δύναμιν" (Νίκου Γαβριήλ Πεντζίκη, Πρὸς 'Εκκλησιασμόν, Θεσσαλονίκη 1970, σελ. 72). Εἰς τήν 'Εκκλησίαν τοῦ Κυρίου συντελεῖται ἡ καταξίωσις τοῦ παραδόξου.

Καί ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης τῆς 'Ορθοδοξίας θά μείνη ἐδῶ "καί μόνος καί μετὰ πολλῶν", διὰ νά ἐνθυμηθῶμεν τόν ἀρχαῖον ὄρκον, διὰ νά προεξάρχη τῆς ἱερᾶς συλλειτουργίας τῆς Κυριακῆς τῆς 'Ορθοδοξίας καί νά λιτανεύῃ τὰς ἱεράς εἰκόνας εἰς τόν αὐλόγυρον τοῦ Πατριαρχείου του, διὰ νά αἰσθητοποιῆται ἡ νίκη τοῦ πνεύματος τῆς 'Ορθοδοξίας, αὐτοῦ τοῦ πνεύματος τοῦ ζωοποιοῦ, τό ὁποῖον

ένσυνειδήτως ἐβίωσε καί ἀριστοτεχνικῶς ἠρμήνευσε ὁ Θρόνος Του ἀπ' ἀρχῆς καί μέχρι σήμερον.

Καί ὅταν ἓνας Πατριάρχης θά καλῆται εἰς τήν ἀνω Ἱερουσαλήμ διὰ νά συνεχίζη ἐκεῖ τήν ἱερουργίαν τῶν θείων μυστηρίων, θά ἔρχεται εἰς τήν θέσιν του ἓνας ἄλλος Πατριάρχης διὰ νά συνεχίζεται ἐδῶ, εἰς τό μικρόν ἀλλά περικλυτόν Φανάριον, ἡ μεγάλη ἱστορία τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἡ κανδήλα τοῦ Πανσέπτου τούτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ θά παραμείνη ἀσβεστος καί ἀκοίμητος καί τά δικηροτρύκηρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου θά εἶναι πάντοτε ὑψωμένα, δίκην σημαίας μή ὑποστελλομένης, εἰς φωτισμόν καί εἰς εὐλογίαν τῶν ἐγγύς καί τῶν μακρῶν.

Εὐλόγησον δὴ, Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, εὐλόγησον καί σήμερον πάντα ἡμᾶς. Εὕξαι ὑπέρ τῆς γαληνιαίας ἐδῶ παραμονῆς τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας Σου καί ὑπέρ τῆς εὐσταθείας τῆς ὅλης Ὁρθοδοξίας.

Οἱ αἰῶνες θά δικαιώσουν τήν ὑπομονήν καί τήν καρτερίαν Σου. Ἡ ἱστορία θά δικαιώσῃ τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐκκλησίας Σου καί θά τοὺς στεφανώσῃ. Ἡ ἱστορία θά συνεχισθῇ.

"Ἐν χειρὶ Κυρίου ἡ ἐξουσία τῆς γῆς" (Σοφ, Σειράχ 10, 4). Τῷ Κυρίῳ ἡ δόξα νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, Ἀμήν."

ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

- "Σκέψεις ἐπὶ τοῦ μεταδότου καί τοῦ παραλήπτου τῆς παιδείας" :
ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἀθανασίου.

Ὁμιλῶν τήν 30ην Ἰανουαρίου 1979 ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τήν ἑορτήν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, προστατῶν τῶν γραμμάτων καί τῆς παιδείας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλενουπόλεως κ. Ἀθανάσιος ἐξεφώνησε λόγον εἰς τὸν ὁποῖον διετύπωσε σκέψεις ἐπὶ τοῦ μεταδότου καί τοῦ παραλήπτου τῆς παιδείας ἐν γένει καί τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς παιδείας εἰδικώτερον.

"Ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν", εἶπεν, "εἰς τήν ὁποίαν τὰ πάντα ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀρθολογισμοῦ σείονται καί διαμφισβητοῦνται. Καί ἐνώπιον τῆς γενικῆς αὐτῆς καταστάσεως, προβάλλει τό φάσμα τῆς παιδείας μέ ὅλην τήν προβληματολογίαν του. Διότι τοῦτο εἶναι, ὡς εἰς τό παρελθόν οὕτω καί σήμερον, εἷς θεμέλιος, εἷς ἀκρογωνιαίος λίθος σχεδόν τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων".

Ὁ ὁμιλητής ἐξήτασεν ἐν συνεχείᾳ τοὺς παράγοντας μεταδόσεως τῆς παιδείας, ἦτοι τοὺς γονεῖς, τὸ σχολεῖον, τὴν θρησκείαν, ὡς καὶ μερικὰ ἐκ τῶν δῆθεν μοντέρνων ὑποκαταστάτων τῆς, ἦτοι τῶν μέσων μαζικῆς τηλεπικοινωνίας, τὸ θέατρον, τὸ ραδιόφωνον, τὸν κινηματογράφον, τὴν τηλεόρασιν, τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικά. Ὡς πρὸς τὸν παραλήπτην τῆς παιδείας, ὁ ὁμιλητής, ἀναφέρων τὸν C.E.M. Joad, ὑπεστήριξεν ὅτι οὗτος τελεῖ ἐν συναρτήσῃ πρὸς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς. Οὗτοι εἶναι τρεῖς :

"Πρῶτον, καθιστᾷ εἰς ἓνα νέον ἢ μίαν νέαν δυνατὸν, νὰ κερδίσῃ τὴν διαβίωσίν του. Δεύτερον, ἐξοπλίζει αὐτὸν διὰ τὸν μελλοντικὸν ρόλον του ὡς πολίτου μιᾶς Δημοκρατίας. Τρίτον, καθιστᾷ εἰς αὐτὸν δυνατὸν νὰ ἐξελίξη ὅλας τὰς φυσικὰς του δυνάμεις καὶ ἰκανότητας καὶ οὕτω νὰ ἀπολαύσῃ μιᾶς ὠραίας ζωῆς."

"Οἱ παραλήπται ὁμως τῆς παιδείας", εἶπε, "καθὼς καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ κηδεμόνες αὐτῶν πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι αἱ φράσεις αὐταί, αἱ ὁποῖαι τόσον τοὺς συγκινοῦν, εἶναι, κατὰ τὸν T.S. Elliot, ἀρκούντως διαμφισβητούμεναι ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειάν των, καὶ ἔχουν ἀνάγκην μιᾶς ὠρισμένης τροποποιήσεως. Εἶναι π.χ. δυνατὸν, εἰς τὸν κόσμον τὸν ὁποῖον ζῆ εἷς νέος, μία ὠρισμένη ἐκπαίδευσις νὰ τοῦ προσφέρῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἰδιαιτέρων χαρισμάτων του, πλὴν ὁμως δέν τὸν καθιστᾷ ἰκανόν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνίκανον, ἰδιαιτέρως σήμερον μέ τὴν πληθώραν τῶν πεπαιδευμένων καὶ τὴν παγκόσμιον οἰκονομικὴν κρίσιν, νὰ κερδίσῃ τὸν ἐπιούσιον. Καὶ ἐάν τις ἐκπαιδεύῃ ἓνα νέον διὰ τὸν μελλοντικὸν του ρόλον ὡς πολίτου μιᾶς Δημοκρατίας, προϋποτιθεμένου ἐννοεῖται, ὅτι αὕτη εἶναι πραγματικὴ Δημοκρατία, τοῦτο σημαίνει ἀναγκαίαν προσαρμογὴν τοῦ ἀτόμου πρὸς τὸ περιβάλλον. Ἀλλῶς δηλοῖ, ὅτι ὁ ἐκπαιδευόμενος καθίσταται ὄργανον τοῦ μεταδότου καὶ τῶν ἀπόψεών του, τοῦθ' ὅπερ εἶναι κἀτι ἄλλο ἀπὸ ἐκπαίδευσιν. Ὅτι τέλος ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ ἰκανοτήτων του, καὶ τοῦτο δέν εἶναι βέβαιον, διότι πολλάκις ὠρισμένοι ἰκανότητες ἐξελίσσονται εἰς βάρος ἄλλων. Ὅ,τι ὁμως ἀναφέρεται εἰς τὴν ὠραίαν ζωὴν, δέν εἶναι σαφές, ὑπὸ ποίαν ἐννοίαν δέον νὰ ἀπολαύσωμεν αὐτῆς, τί δέ εἶναι αὕτη, περὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῆς σήμερον γίνεται συζήτησις.

Ὁ ἱερός ἄμβων ἔκαμεν ὠρισμένας σκέψεις ἐπὶ τινων θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν παιδείαν, τελικῶς δέ ἀναφωνεῖ : Γονεῖς, ἐπιδείξατε πραγματικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην πρὸς τὰ τέκνα σας, ἀναθρέψατε αὐτὰ ὑγιᾶς καὶ μὴ ἐπιρρίπτετε τὴν εὐθύνην εἰς τοὺς διδασκάλους των. Διδάσκαλοι, πράξατε εὐσυνειδήτως καὶ ὀρθῶς τὸ καθήκον σας. Ἐκκλησίαι, προβάλατε πρὸς μίμησιν τῆς νεότητος τὰ ἔξοχα πρότυπα τῶν σήμερον ἑορταζομένων Τριῶν Μεγάλων Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων καὶ Ἱεραρχῶν, ἐντείνετε καὶ συντονίσατε τὰς προσπάθειάς σας πρὸς ἐπικράτησιν τῶν αἰωνίων ἀξιῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως εἰς τὸν κόσμον. Μαζικὰ μέσα τῆς τηλεπικοινωνίας, προσφέ-

ρατε εἰς τοὺς δέκτας σας ὑγιᾶ πνευματικὴν τροφήν καὶ μὴ δηλητη-
ριάζετε καὶ ὑπνώτιζετε αὐτούς. Μαθηταί, ὑπακούετε εἰς τὰς ὑπο-
δείξεις τῶν γονέων καὶ διδασκάλων σας καὶ μὴ ἀναμιγνύεσθε εἰς
ὑποθέσεις διὰ τὰς ὁποίας ἄλλοι εἶναι ἀρμόδιοι."